

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośnikiem i w agencjach . . .	2,65 „
Na pocztę, już z odnośnikiem . . .	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 „
Na pocztę już z odnośnikiem . . .	8,67 „

Strajki, inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — — części kwoty abonamentowej. — —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio lam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Wtorek: Eugenjusza
Środa: Sylwestra

CHOJNICE, środa dnia 31 grudnia 1930

8 14 zachód 15.52
Kolejka wschód 12.19 zach. 2.15

Więści o krótkiej treści

Noworoczna mowa Mussoliniego

„Giornale d'Italia“ podaje, że w dniu 1 stycznia o godzinie 2-iej po południu Mussolini wygłosił w języku angielskim przemówienie, które zostanie podane przez radio włoskie na cały świat.

Uspokojenie w Hiszpanji

Z Madrytu donoszą, że na skutek zarządzenia władz wojskowych oddziały legji cudzoziemskiej pośpiesznie sprowadzone przed dwoma tygodniami z Marokka hiszpańskiego do kraju celem stłumienia buntu republikańskiego, otrzymały rozkaz powrotu. Również oddziały wojskowe, skoncentrowane w Saragossie, powróciły do swych garnizonów. Jest to widocznym znakiem odprężenia sytuacji wewnętrznej — politycznej w Hiszpanji.

Dar Edisona

Edison ofiarował Ojcu św. swój nowy wynalazek w postaci aparatu, zwanego diktofonem, który zapisuje wypowiedziane słowa i je odczytuje. Papież przestał wielkiemu wynalazcy błogosła wieństwo oraz złoty medal jubileuszowy.

Autobus wpadł do kanału

W okolicach Medjolanu wskutek gęstej mgły autobus wiozący 32 pasażerów wpadł do kanału Naviglija, 30 osób zdołano uratować, dwie zaś utonęły.

Zatrucie alkoholem

Zmarło tu 11 mężczyzn i jedna kobieta, 59 zaś osób chorych umieszczono w szpitalu wskutek spożycia w czasie świąt Bożego Narodzenia alkoholu drzewnego.

Splonął kościół

Jedna z największych świątyń w Ottawie, kościół katolicki św. Józefa spalił się doszczętnie. Pożar powstał skutkiem przewrócenia świecy przez obecne w kościele dziecko.

W obrońnię prawa

W tych dniach odbyło się w Krakowie zebranie profesorów i docentów wydziału prawa i administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego na którym wystosowano list do p. Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie brzeskiej.

Obecny na tem zebraniu prof. skarbowości poseł Krzyżanowski oświadczył, że wystosowane pismo osobiście złoży na Zamku w Warszawie.

Przyjazd Venizelosa do Warszawy

Zgodnie z zapowiedzią w dniu 30 bm o godz. 9 rano przybywa do Warszawy prezes rady ministrów republiki greckiej p. Euterjos Venizelos.

P. Venizelos zamieszka w apartamentach hotelu Europejskiego, gdzie poczyniono odpowiednie przygotowania na jego przyjęcie.

Pobyt premiera greckiego w Warszawie potrwa 3 dni, poczem w dniu 2 stycznia p. Venizelos uda się pociągiem pospiesznym do Wiednia.

Nowa mgła śmierci w dolinie Mozy

Z Brukseli donoszą, iż w dolinie Mozy pojawiła się znowu straszliwa mgła śmierci. Pokrywana tylko wzgórzami i nie jest tak gęsta, jak za pierwszym razem. Ludność niemniej wpadła w panikę — Ponieważ alkohol uchodzi za najlepszy środek przeciwko tej mgle, zostały w krótkim czasie opróżnione wszystkie zapasy wódek i winu szynkarzy.

Zakaz imigracji do Argentyny

Donoszą z Nowego Jorku: Po stanach Zjednoczonych, Kanadzie i Brazylii, które postanowiły nie wpuszczać imigrantów, ze względu na panujące w tych państwach bezrobocie, przyszła kolej na Argentynę.

W myśl konstytucji niedopuszczalny jest zupełny zakaz imigracyjny, wobec czego Argentyna wprowadziła dla imigrantów rozmaite utrudnienia, polegające przede wszystkim na olbrzymim podwyższeniu opłat za wizę wjazdową z trzech pezetas na 33 (tj. około 280 zł).

Konsulaty otrzymały już odnośne instrukcje

Wywiad z min. Zaleskim

Paryż — Dziennik „Le Matin“ drukuje dłuższy wywiad z min. Zaleskim poświęcony głównie zbliżającej się sesji Rady Ligi Narodów oraz antypolskiej akcji niemieckiej w związku z wyborami w Polsce.

W wywiadzie tym minister podkreślił, iż Liga Narodów w wielu wypadkach stanowiąc istanowić może w stosunkach międzynarodowych coś w rodzaju klapy bezpieczeństwa. Mówiąc o stosunkach i wydarzeniach na G. Śląsku, minister podkreślił fakt, iż mimo krzykliwości skarg niemieckich zabici są tylko po stronie polskiej a 90 proc. głosujących źle świadczy o argumentach rzeko-

meo terroru, wywieranego na wyborcach niemieckich. Minister przytacza fakty realne wykażujące, iż wzrost głosów polskich na G. Śląsku stwierdza dobitnie stałe uniezależnianie się mas pracujących, które dawniej ekonomicznie uzależnione były od kapitału niemieckiego. Zaznaczając, iż sprawy mniejszościowe nie mogą być wykorzystywane jako dźwign polityczny, minister stwierdził, iż w interesie pokoju międzynarodowego leży ich łagodzenie a nie szerzenie zamętu politycznego przez rozdmuchiwanie drobnych nieporozumień.

Przed obradami Rady Ligi Narodów

Genewa — 62-gie posiedzenie Rady Ligi Narodów odbędzie się w Genewie dnia 19 stycznia pod przewodnictwem przedstawiciela Niemiec. Na porządku dziennym znajduje się około 30 spraw, z których 2 sprawy dotyczące Polski, Rada Ligi zbada w dziedzinie politycznej 2 sprawy, dotyczące stosunków pomiędzy Litwą i Polską. Jedną z tych spraw wysunięta została w sprawozdaniu komisji komunikacyjno-tranzytowej i dotyczy przeszkód w swobodzie tranzytu stworzonych w wyniku obecnego stanu tych stosunków, jak również zarządzeń, jakie winny być wydane w celu poło-

żenia kresu tej sytuacji. Druga kwestja dotyczy rokowań do których podjęcia wezwano rządy Polski i Litwy celem zaprowadzenia w strefie linii administracyjnej ładu i spokojnych stosunków. We wrześniu r. b. Rada wyraziła życzenia, aby informować ją o przebiegu tych rokowań.

W dziedzinie obrony mniejszości Rada będzie miała do zbadania pewną liczbę petycyj lub apelów, dotyczących ochrony mniejszości na Górnym Śląsku oraz skargi i noty rządu niemieckiego w sprawie położenia mniejszości niemieckiej w województwach śląskopoznańskim i pomorskim.

Sanacyjna legenda o Brześciu

— Ma się wrażenie że sanatorzy za wszelką cenę chcieliby się wygnać z hańby brzeskiej. I tak po Warszawie jeden z wybitnych sanatorów opowiada na prawo i lewo, że zaraz po opuszczeniu więzienia mokołowskiego przez p. Korfantego zwrócił się do niego telefonicznie i p. Korfanta pod słowem honoru mu powiedział, że nie ma żadnych przyczyn do skarg na więzienie brzeskie, bo jedynie uderzył go pijany wachmistrz. Wybitny ten sanator wobec tego głosi po Warszawie, że wiadomości o Brześciu są przesadzone lub zmyślone. Powiada dalej, że wpływowo sfery sanacyjne na p. Korfantego były najwięcej zawzięte, a mimo to niewiele mu się stało. Wobec tych manewrów sanacyjnych redakcja „Polonia“ jest upoważniona do oświadczenia, że z wybitnym sanatorem warszawskim powyższe wiadomości rozszerzającym p. Korfantego po opuszczeniu więzienia mokołowskiego, ani telefonicznie ani ustnie nie rozmawiał i że ów sanator w najlepszym razie padł ofiarą jakiejś mistyfikacji. P. Korfanta po opuszczeniu więzienia wogóle z żadnym sanatorem słowa nie zamienił.

Dalej jesteśmy upoważnieni do oświadczenia, że wszelkie fakty wymienione w interpelacji sejmowej w sprawie Brześcia stanowią tylko część smutnych przeżyć więźniów brzeskich.

(„Polonia“ nr 2237)

Przygotowania do beatyfikacji chirurga Giuseppe Moscatti

W Neapolu rozpoczęto wstępne kroki do procesu beatyfikacyjnego zmarłego przez 3-ma lata w opinii świętości profesora królewskiego uniwersytetu w Neapolu, znanego chirurga Giuseppe Moscatti. — W kołach naukowych uważany on był za wybitny autorytet, ludność zaś wszystkich klas i stanów považała go jeszcze jako człowieka który całe swoje życie poświęcał dobru bliźnich, ratując nietylko zdrowie, ale i stan duchowy. Obecnie pod kierunkiem kardynała Ascalesi w obecności dostojników kościelnych i świeckich oraz około 400 lekarzy dokonano ekshumacji ciała i badania jego. Istnieje ogólne przekonanie, że proces beatyfikacji nie potrwa długo i będzie miał pomyślny przebieg.

Zasądzenie komunistów

Sąd okręgowy w Radomiu po 3-dniowej rozprawie przeciwko grupie komunistów, działających na terenie powiatu opatowskiego, wydał wyrok skazujący 1 oskarżonego na 7 lat, 2 na 5 lat, 3 na 4 lata, 2 na 3 lata i 1 na 2 lata ciężkiego więzienia, 4 oskarżeni zostali uniewinnieni.

Władysław Cupich vel Bazylik, Józef Nawrot vel Maki i Wolf Perla, zajmujący się za kaucją na wolności, zbiegli nie stawiając się na rozprawę.

Rugi w Mińszczyźnie

W Mińsku zakończyły się obrady CIK-a republiki białoruskiej.

Powzięto między innymi charakterystyczną uchwałę o wykluczeniu ze składu CIK-a komunistów białoruskich Goreckiego, Niekroszewicza, Aleksiejewa, oraz profesorów białoruskiej Akademji Nauk Piczety i Ignatowskiego.

Oprócz tego wykluczono byłego komisarza Białej Rusi sowieckiej Balickiego.

Wydany z tego powodu komunikat zaznacza, że gromadne wykluczenie komunistów białoruskich z najwyższego organu republiki białoruskiej nastąpiło w związku z wykryciem sprzysiężenia nacjonalistów białoruskich, celem obalenia dyktatury proletariatu na Białej Rusi.

Od dwóch miesięcy nie placą Sowiety pensji urzędniczych

Przesilenie finansowe w Sowietach przybiera coraz groźniejsze rozmiary. Pracownicy sowieckich instytucji naukowych, profesorowie wyższych uczelni i urzędnicy administracyjni od dwóch miesięcy nie otrzymują pensji.

Wskutek braku gotówki wstrzymano dalsze inwestycje przemysłowe. Ponieważ ulokowanie obligacji ostatniej pożyczki sowieckiej zakończyło się niepowodzeniem, komisarz skarbu postanowił rzucić na rynek zwłaszcza wiejski, większe zapasy wódki celem wyciągnięcia gotówki od włościan.

Władze sowieckie spodziewają się, iż w związku ze świątami Bożego Narodzenia, formalnie zwalczanymi przez związek wojujących bezbożników, ludność zakupi większe ilości wódki, co po większym wpływie z monopolu spirytusowego do skarbu sowieckiego.

Wulkan Merapi pochłoniął już 2000 ofiar

Bez przerwy wyrzuca wulkan Merapi na Jawie płonące masy lawy — Gęste chmury ciągną się milami nad okręgiem Sroembeng nad którym dominuje wulkaniczna góra

Plomienie wydobywające się z krateru są tak jaskrawe że oślepiają oczy — Z wybuchami wydobywają się również trujące gazy

Liczba ofiar, które dotychczas pochłonięły wybuch da się ocenić w przybliżeniu na 2000 osób — Stwierdzono, że temperatura lawy wynosi 1350 stopni — Liczba zbiegów dosięga 25000 osób — W sumie 40 wsi tubylców zostało zupełnie zniszczonych — Również bardzo wiele zwierząt zginęło w katastrofie — Znany holendersko — indyjski wul-

kanolog dr Kemmerling, autorytet światowy w swojej specjalności podaje iż już w roku 1920 przeżył katastrofę na podstawie pewnych symptomów i potęcił rządowi holenderskiemu ażeby całą okolicę wulkanu opróżnić — Okazało się to jednak niemożliwe ponieważ Jawajczycy są fatalistami Oświadczyli oni że wolą zginąć w swych własnych domach aniżeli się gdziekolwiek przemieszczać — Oprócz tysięcy ludzi bardzo wiele osób doznało ciężkich poparzeń oraz ran podczas tłumnej ucieczki ze wsi — Również szereg osób zginęło w nurtach wezbranych rzek — Wezbranie to zostało spowodowane przez to iż do rzek wpłynęło wiele szlamu wulkanicznego

Podziękowanie senatora Korfantego

Senator Korfanty ogłasza w „Polonji“ podziękowanie, w którym czytamy:

„Wracając z kaźni więziennej do Katowic, spotkałem się z niebywałymi dowodami szczerzej sympatji przyjaźni i miłości Mimo późnej nocy z soboty na niedzielę, liczne tysiące zgromadziły się w Katowicach, by mnie powitać Zastąpione były wszystkie warstwy narodu Społeczeństwo nasze chciało powitać nie tylko mnie, ale zadokumetować publicznie swe poglądy moralne na życie narodu i państwa

„W ciągu niedzieli i poniedziałku przyjaciele osobiści i polityczni, ludzie innych zapatrywań politycznych i społecznych złożyli mi dowody swej życzliwości Z całej Polski przysłało mi setki telegramów i listów z wyrazami sympatji i życzeń

„Nie mogąc dziękować każdemu z osobna, tą drogą się serdecznie wyrazi wdzięczności wszystkim za modlitwy i dowody życzliwości, pociechę, zaopiekowanie się moją rodziną i pomoc jej udzielaną Dziękuję duchowieństwu, przyjaciółkom, sympatykom i organizacjom narodowym i społecznym Dziękuję za wysiłki w walce wyborczej, za ofiarną pracę i składam życzenia ludowi naszemu z powodu zwycięstwa wyborczego, jego zasad katolicko - polskich na Śląsku“

Nowy prezes Rady komisarzy w Moskwie

Centralny komitet egzekutywy w Moskwie za mianował prezesem Rady komisarzy ludowych Władczastawa Mołotowa

Z Moskwy donoszą: Nietylko sfery polityczne lecz i szerokie koła ludności niezmiernie interesują się w chwili obecnej dalszym losem b. prezesa Rady komisarzy ludowych (sownarkoma) Rykowa — Początkowo mówiono że Ryków obejmie jakieś stanowisko na prowincji — Kwestja ta była omawiana w polibiuurze większość członków którego pod naciskiem Stalina oświadczyła że byłoby to niebezpiecznym i że Ryków powinien być całkowicie usunięty od władzy — Również nie należy pozostawiać go w Moskwie

Wiecz: Moskwa twierdzi że w najkrótszym czasie b. premier czerwonego rządu wyjedzie na kilkumiesięczny urlop zdrowotny do jednego z mało znanych uzdrowisk na południu Rosji

Syn udusił ojca

Królewska Huta — W nocy z wtorku na środek na Klimszowcu, przedmieściu Król Huty w mieszkaniu robotnika Alojzego Muenzera przy ul. Szkolnej 2, rozegrała się krwawa tragedia Alojzy Muenzer od dłuższego czasu zamieszkiwał w domu tym wraz z 19-letnim synem Jerzym Obydawaj oddawali się nałogowo pijaństwu Krytycznego dnia syn powrócił o godz. 12 w nocy w stanie kompletnie pijanym Ojciec zaryglował drzwi i nie chciał puścić syna do mieszkania Ponie-

wał jednak syn pięściami dobijał się do drzwi, ojciec wreszcie wpuścił go

W mieszkaniu rozpoczęła się awantura, ojciec bowiem rozpoczął wymyślać synowi Ten wpadł w szal, rzucił się na ojca, przewrócił go na ziemię i począł dusić Po kilku minutach Muenzer już nie żył

Syn momentalnie otrzeźwiał i począł zastanawiać się nad sposobem wykroczenia się z opresji Nie namyślając się długo, brzytwą pokrajał sobie pierś, ojcu natomiast poprzecznił żył na rękach chcąc w ten sposób upozorować walkę, jaka została stoczona między nim i ojcem

Po morderstwie udał się cyniczny zbrodniarz do komisariatu policji, gdzie zeznał, że ojciec napadł na niego, a on w obronie własnego życia poprzecznił ojcu żył (Po wizji lokalnej policja stwierdziła, że zeznania Jerzego Muenzera są nieścisłe) Przyparty do muru Muenzer widząc, iż na nic nie przydadzą się wykrety, przyznał się do popełnienia zbrodni Zakutego w kajdany odstawiono do więzienia w Królewskiej Hucie

Projekt utworzenia światowego trustu finansowego dla pożyczek państwowych

Krające w związku z ostatnim pobytom w Europie prezesa Nowojorskiego Banku Federalnego Harrisona pogłoski przybierają obecnie już konkretniejsze formy

Jak wiadomo Harrison konferował z gubernatorami Banku Anglii i Banku Francji oraz z prezesem Banku Rzeszy — Rozeszła się wówczas pogłoska, jakoby przedmiotem tych obrad miały być problem długów międzysojusznicznych oraz reparacji niemieckich — Otóż okazuje się obecnie iż w rzeczywistości Harrison omawiał projekt utworzenia światowego trustu finansowego

Trust ten miałby swoją siedzibę na Wall-Street i zajmowałby się międzynarodowymi pożyczkami państwami — Panujący obecnie kryzys światowy miałby być zażegnany właśnie przez ponowne udzielanie pożyczek na szeroką skalę

Myśl stworzenia osobnej instytucji, któraby zajmowała się finansowaniem krajów ubogich w kapitał wyłoniła się prawdopodobnie z przekonania że emisje pod egidą trustu amerykańskiego dadzą się łatwiej plasować na północno — amerykańskim rynku kaptalowym aniżeli bezpośrednio emisje pożyczek zagranicznych

Panika na giełdzie francuskiej wskutek masowych aresztowań bankierów

Basler Nachrichten donoszą z Paryża, że na giełdzie tamtejszej wybuchła panika z powodu oficjalnego komunikatu ministerstwa sprawiedliwości oznajmiającego że na podstawie referatu generalnej prokuratury 181 bankierów i finansistów będzie postawionych w stan oskarżenia a w samym Paryżu zaaresztuje się 35 bankierów

Giełda paryska z początku była przekonana iż chodzi tu o wykrycie jakiegoś nowego skandalu finansowego — Dopiero po telefonicznym porozumieniu się z ministerstwem sprawiedliwości okazało się iż wymieniony komunikat dotyczy osób, wzmieszanych w dotychczasowe skandale

Mimo to przygnębienie na giełdzie trwało dalej i nie dokonano też prawie żadnych transakcyj Naogół panowało przekonanie iż komunikat ministerstwa sprawiedliwości na nowo w szerokich masach publiczności zdyskredytuje giełdę, która po ostatnich skandalach finansowych z wielkim trudem wracała do normalnego stanu

Fryzjer dla bezrobotnych

Mister Frank Marinosa jest fryzjerem w Nowym Jorku i wychodząc z założenia że i on także winien wziąć udział w kampanji przeciw bezrobociu nadesłał do komendy policji 125 bonów na bezpłatne strzyżenie w swoim zakładzie

Zauważyłem — oświadcza fryzjer — filantrop w załączonym do bonów liście — że o wiele łatwiej znaleźć jest pracę będąc czystym, dobrze ogolonym i uczesanim — Postanowiłem dlatego każdego tygodnia poświęcić kilka godzin na rzecz bezrobotnych — O świcie następnego dnia zebrało się przed drzwiami zakładu Marinosy 125 mężczyzn, których on sam i kilku pracowników go lili i strzygli przez 5 godzin

Na drzwiach fryzjera wywieszono kartę: Dziś strzyżenie i golenie gratis

Cóż za wstyd i konkurencja dla kolegi z przeciwnika, który gratisowo golił dopiero jeden dzień później

Kto będzie mógł operować w Ameryce?

Jeszcze nie tak dawno wybór chirurga — operatora zależał w Ameryce nietylko od jego umiejętności ale przede wszystkim od tego ile — procent od zabiegu dostawał ten lekarz, który skierował chorego do chirurga

Aby tej skandalicznej procedurze raz na zawsze kres położyć, postanowiło założone w r. 1913 amerykańskie Towarzystwo chirurgów zaraz na swym pierwszym posiedzeniu karać tego rodzaju nadużycia bardzo surowo

Zakaz ten poskutkował — wywołał jednak również niebezpieczne zjawisko: oto lekarze — praktycy chcąc sobie odbić swe straty zaczęli sami operować

Aby wreszcie i temu zapobiec lansowany jest teraz w Ameryce projekt uzależnienia pozwolenia na wykonywanie zabiegów chirurgicznych od posiadania specjalnego dyplomu chirurgicznego Dyplom ten ma być udzielany lekarzom tylko po odbyciu specjalnego przeszkolenia chirurgicznego

Najpiękniejszy rubin Stanów Zjednoczonych ukradziony w dzień wigilijny

Mieszkańcy Nowego Jorku pozostawali przez całe święta pod wrażeniem sensacyjnej kradzieży jaka wydarzyła się w wigilję Bożego Narodzenia Oto czterem uzbrojonym bandytom udało się w godzinach po południowych ukraść z wielkiego sklepu jubilerskiego przy V Avenue sławny 25 karatowy rubin, znany powszechnie pod nazwą Lucky Baldwin — Korzystając ze ścisłego panującego na ulicy rabusie zdolałi umknąć ze swą zdobyczą — Sławny ten rubin nazwany został Lucky Baldwin od swego poprzedniego właściciela Baldwina, posiadacza kopalni węgla w Kalifornji — Wspaniały ten kamień pochodzi podobno ze skarbcza koronnego jednego z książąt hinduskich

Czytajcie i rozpowszechniajcie

„Dziennik Pomorski“

Wigilja pani Elżbiety

(Nowela)

„Siła Bóg Wielki przewróci w godzinie „Kto Mu zaufa ten nigdy nie zginie.“

Jan Kochanowski

Minęła już w listopadzie trzecia rocznica powrotu pani Elżbiety z Bolszewji — Wyjeżdżali w pierwszym roku wojny światowej we troje, mąż i ona, jeszcze młodzi pełni życia sił do pracy i energii do walki z losem i syn Kazik piętnastoletni wyrostek zdolny i pracowity uczeń klasy siódmej gimnazjum państwowego — a przed trzema laty wróciła ona samą złamana zbolala przedwczesnie zestarzała siwa już kobieta

Gdy ongi na rozkaz dyrekcji kolei gdzie mąż służył opuszczali pośpiesznie swoje piękne wygodne czteropokojowe mieszkanie w stolicy, rzeczy co cenniejsze umieścili na przechowanie u przyjaciół mieszkanca zaś gdzie pozostały nieliczne meble i sprzęty mniej wartościowe, pilnować miała stara Jagusia która lata z nimi przeżyła i przyjaciółką im była nie służą

Sądziła wówczas że wyjeżdżają na krótkie miesiące wyjechali na długie lata a przez ten czas ile nastąpiło zmian i przewrotów nietylko w dziejach świata ale i w losach jednostek! — Jagusia umarła meble i sprzęty niewiadomo gdzie się podziały mieszkanie początkowo zabrali Niemcy a po ich ucieczce gospodarz wynajął nowym lokatorom — Z rzeczy pozostawionych u ludzi też

nie wszystkie powróciły do prawej właścicielki bo różnie z tem bywa ale pani Elżbieta odzyskała ich choć tyle, że spieniężwszy mogła nabyć małej kuchenki w którym była kuchenka w oddalonej staromiejskiej dzielnicy, gdzie ludzie inni może lepsi bo sami ubodzy

Po długich chodzeniach, staraniach, szukaniach protekcji i rekomendacji otrzymała też p. Elżbieta skromną posadę kasjerki na pół dnia w aptece popołudnia zaś spędzała u chorej sparaliżowanej staruszki pani W dostając za opiekę nad nią obiad wieczernę i skromną dopłatę — Pamiętając ile trudu kosztowało ją zdobycie tych posad pani Elżbieta spełniała swoje obowiązki nad wyraz gorliwie myślą jednak i sercem była ciągle z tymi o których losie nie się dowiedzieć nie mogła to jest z mężem i synem — W Rosji z początku nie było im źle mąż miał pracę Kazik łatwo ukończył gimnazjum i zdążył nawet przejść kilka semestrów politechniki w Charkowie póki bolszewicy nie zburzyli dawnych porządków — Później biedowali bardzo, wyzyli się wszystkiego ale po wielu staraniach uzyskali nareszcie pozwolenie na powrót do kraju — Niestety mąż i syn zostali aresztowani i uprowadzeni z wagonu w chwili, gdy pociąg na jednej z węzłowych stacji ruszał już w dalszą drogę ku Ojczyźnie ona zaś zemdlła i bezwiednie odjechała ich bowiem mimo gorliwej opieki współtowarzyszów podróży przez godzin kilka nie mogła odzyskać przytomności a gdy ją wreszcie odczuono była już daleko — Chciała wracać — odradzono jej nieledwie siłą wstrzy-

mano cóż bowiem poradzić mogła słaba bezbronna kobieta przeciw gromadzie oprawców — Uległa znalazła się w kraju miała teraz dach nad głową i pracę ale wyrzut sumienia z powodu tejchwili słabości i rezygnacji trapiły ją ciągle a czas za miast zacierał wyolbrzymiał jeszcze jej mniemaną winę — Wszelkie starania czynione w min sprzagr a nawet w poselstwie rosyjskiem aby się czegoś dowiedzieć o losie najdroższych okazały się bezowocne a życie samotnicy stawało się przez to złowrogą pustynią, której praca zapełnić nie mogła — Jedyną ucieczką pozostała modlitwa i tej oddawała się pani Elżbieta przez czas jakiś z całą gorliwością

Nadeszły jednak miesiące chyba najcięższe kiedy i modlitwa ukoić jej nie mogła — Od praktyk religijnych się nie uchylała owszem spełniała je jak zawsze chętnie i sumiennie — usta wy mawiała słowa modlitwy ale serce pozostawało zimne jakby w bólu zastygłe — Dopiero kiedyś, gdy korzysając z chwilowej drzemki sparaliżowanej pani W przeglądała jej książkę do nabożeństwa znalazła tam na starym pożółkłym obrazku te słowa Zbawcy: O cokolwiek prosić będziecie Ojca Niebieskiego w Imię moje da wam — Ta Bo ska Obietnica natchnęła nową otuchą zbolala jej serce — odtąd odmawiała coraz częściej cudną Modlitwę Pańską aby móc dodawać zawsze Ojcu w Imię Syna Twego w Imię Męki Jego wysłuchaj mnie“

(Dokończenie nastąpi)

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 30. grudnia 1930 r.

Wieczorek gwiazdkowy w Towarzystwie św Józefa

W ubiegłą niedzielę obchodziło Towarzystwo Polsko-katolickie pod opieką św Józefa swój doroczny obchód gwiazdkowy.

Piękną tradycyjną uroczystość zagałi prezes p Kubik poczem w serdecznych słowach witał przybyłego na uroczystość w zastępstwie chorego ks kanonika Makowskiego, ks Gołuskiego poczem odśpiewano wspólnie „Gdy się Chrystus rodzi”. Z kolei nastąpiło dzielenie się opłatkiem, poczem członkowie zarządu rozdawali „gwiazdkę” po której nastąpiły deklamacje naszych miłośników, którym nie szczędzono oklasków. Każde dziecko otrzymało po wygłoszeniu deklamacji z rąk wielbego ks Gołuskiego podarek gwiazdkowy. Do głębi wzruszające przemówienie wygłosił wielbny ks Gołuski, który w pięknych słowach wyjaśnił znaczenie obchodu gwiazdkowego.

Następnie przemawiali wiceprezes Towarzystwa p Twardowski, sekretarz p Banasiak, P prezes Kubik zakończył tę piękną uroczystość, życząc wszystkim „Dosiego Roku”

Wigilia w murach więziennych

W samą wigilię o godzinie 4-tej popołudniu, dzięki staraniom Patronatu oraz naczelnika więzienia p Gałły, urządzono gwiazdkę dla więźniów tutejszego więzienia karno śledczego. W kaplicy więziennej, przy rozjarzonej choince zgromadzili się więźniowie w liczbie około 80. Skromną tę uroczystość z pośród obywatelstwa zaszczytali swą obecnością ks kapelan Gołuski, pani Drowa Pielowska i pani sędzina Chmielewska. Uroczystość rozpoczęła się odegraniem „Cicha noc” w wykonaniu trzech uczniów gimnazjum Piękna ta staropolska kolenda wywołała u niejednego więźnia żal za utraconą wolnością i lzy skruchy. Nastąpiła deklamacja „Gwiazda Betleemska” wygłoszona przez więźnia Luksa (wychowanek Zakładu Poprawczego). Następnie przemówił do więźniów ks kapelan Gołuski o znaczeniu Narodzin Dzieciątka Bobego tego święta radości pojednania i wesela życząc tym nieszczęsnym pokoju. Z kolei wygłosił więźni Maćkowiak (Wychowanek Zakładu Popr) piękną deklamację pt: „Wigilia więźniów”. W końcu przemówił do więźniów inspektor więzienia p Gałła, dzieląc się opłatkiem. Po podziękowaniu złożonemu Patronatowi, inspektorowi i dozorcóm przez jednego z więźniów nastąpił wspólny śpiew „W żłobie leży”. Następnie zeszli więźniowie do ubikacji biurowych gdzie każdy z nich otrzymał 1 struclę, kawałek placka i parę papierosów. Potem otrzymali więźniowie obfitą i bardzo smaczną kolację, podczas której zainstalowane przez dozorcę p Miłocha radio, uprzyjemniało im te kilka najweselszych w roku chwil. Zarządowi więzienia, jakoteż ofiarnej pracy patronatu a szczególnie p Drowej Pielowskiej której w znacznej mierze zawdzięczać mogą więźniowie urządzenie wigilii — należy się publiczne uznanie za to że nie zapominają o tych którym nie danem jest obchodzenie świąt miłości w gronie najbliższych. Niech rozjaśnione twarze więźniów będą im podzięką za zrozumienie i ofiarność. Jeden z obecnych

Oszustwo

Niejaki Walenty C z Chojnic, chcąc uzyskać nierpawnie zasiłek bezrobocia, zgłosił na Urząd 2 dzieci, których nie posiadał. W ten sposób poszkodował Skarb Państwa na kilka dziesiąt złotych. Sąd Powiatowy skazał pomysłowego oszusta na 6 dni więzienia.

Opór władzy

Za opór władzy skazany został żyd Zygmunt Falkenstein z Chojnic na 10 dni więzienia względnie 100 zł grzywny przez Sąd Powiatowy w Chojnicach.

Katastrofa samochodowa

W ubiegły piątek około godziny 9 wieczorem wydarzyła się na szosie Śliwice a Lińsk katastrofa, w której został zabity koń i okaleczona jedna osoba. Przebieg katastrofy był następujący:

Szofer p Beyber ze Śliwic odwoził handlarki w kierunku Lińska. W tym samym czasie wracał z Tucholi p Megger z Linówka. Jechał bez świateł i po stronie nieprawidłowej. Woźnica początkowo na sygnały samochodu nie reagował. Dopiero gdy samochód był blisko i miał wyminać powózkę, nagle skręcił, uderzając dyszlem w samochód, skutkiem czego została wybita szyba i okaleczona p Jasińska z Łęckiego Rina. Koń został na miejscu zabity.

Kradzież kieszonkowa

Podczas pewnego targu w Chojnicach skradziono pewnej pani torebkę z pieniędzmi. Energetyczne poszukiwania doprowadziły do ujęcia sprytnego kieszonkowca Edwarda Szutarskiego, którego sąd skazał na 3 miesiące więzienia.

Złamanie aresztu

Sąd Powiatowy w Chojnicach skazał Augustyna Daleckiego z Śluzy, powiat chojnicki za usunięcie zajętych przez komornika sądowego rzeczy na 100 zł grzywny wzgl 10 dni aresztu.

Słuszne zarządzenie

Wobec zabronienia używania cegły wyrobu polskiego na obszarze Wolnego miasta Gdańska wydał wojewoda pomorski następujące słuszne zarządzenie.

Władze Wolnego miasta Gdańska zabroniły używania na terenie Gdańska cegieł produkcji polskiej.

W związku z powyższym polecam ściśle przestrzegać aby na terenie tamtejszego Urzędu nie używano cegieł sprowadzonych z Gdańska.

Ponadto wszystkich kontrahentów Skarbu państwa oraz miast należy na przyszłość zobowiązywać w umowach warunkiem dostarczania cegły jedynie polskiego pochodzenia i normalnego wymiaru.

Za wojewodę
w dyrektora robót publicznych
inż K Maćkowski

Jeszcze raz powiadamy: słuszne zarządzenie! Jeżeli władze nasze i my sami wobec wrogich nam psonieństw ze strony Niemców i ze strony hakałystów gdańskich tak zawsze postąpimy, to będzie to najlepszą odpowiedzią — i wtedy nauczymy wrogów naszych poszanowania zasady: Co tobie niemiło, tego drugiemu nie ożyń!”

Kino Nowości

wyświetla we wtorek i środę 30 i 31 bm o godzinie 8,15 i w Nowy Rok o godzinie 6 i 8,15 Największy sukces Kinematografji Polskiej! — Moralność Pani Dulskiej — Dramat erotyczny i obyczajowy osnuty na tle rozgłosnej sztuki Gabrieli Zapolskiej — W rolach głównych Zofja Batycka (Miss Polonia) Dela Lipińska, Hanka Daszyńska; Lubisz, Dymsha i inni — Role odtworzone z umiarem i nader inteligentnie! Film o niebywałej wartości artystycznej! Pomimo olbrzymich kosztów wynajmu filmu ceny wstępu niepodwyższone!

Wielkie przedstawienie dla dzieci w Nowy Rok o godzinie 3,30 Riff i Raff nareszcie sam

Powiat

Ślawęcin, pow chojnicki — Polowanie — Na ostatniem polowaniu ubito ogółem 126 zajęcy Królem polowaniami p A Janowit z Ostrowitego.

Lichnowy, powiat chojnicki — Polowanie — Na polowaniu urządzonem przez p J Góreckiego ubito 43 zajęcy. Królem został p P Górecki.

Z Pasterki do szpitala — Krwawa rozprawa nożowa w noc wigilijną

Warszawa — 21 letni Stanisław Florczak, kierownik (Mostowa 18) powracał w noc wigilijną w towarzystwie dwóch kolegów z Pasterki do domu. Przed domem Zakroczymska Nr 13 stała grupa złożona z 4 mężczyzn i 2 kobiet. Na wąskim chodniku jeden ze stojących potrącił Florczaka, który zwrócił mu uwagę — W odpowiedzi na to całe towarzystwo obrzuciło F i jego kolegów gradem obelżywych wyzwisk — W rezultacie wywiązała się bójka w czasie której Florczak został uderzony kilkakrotnie nożem — Na wścieczy przez kolegów rannego alarm nożowcy rzucili się do ucieczki, jednakże policja zdołała ująć trzech odprawiając ich do 2 komisariatu — Tam przywieziono również rannego. Lekarz pogotowia stwierdził dwie rany cięte — klute w okolicy kregostupa i szyi — Po opatrunku Florczaka umieszczono w szpitalu św Rocha — Ujętymi okazali się: Eugenjusz Balcer (Pańska 64) Mieczysław Balcer (Wieża Złotoryja Stara gm Orle pow ostrowski) i Stanisław Tryniecki (Ogrodowa 45) Przy wszystkich znaleziono noże.

Śmierć pod kołami pociągu

Na 8 klm od Warszawy w odległości 300 mtr od stacji Zabki na prawym torze w drugi dzień świąt rano znaleziono zwłoki mężczyzny w wieku 30 — 40 lat — Oględziny wykazały że zwłoki wleczone były na przestrzeni 100 metrów przez parowóz między szynami gdyż na tym dystansie widnieją ślady krwi, poszarpane części ciała, obcięte nogi połamane ręce i strzępki ubrania — Dokumentów stwierdzających tożsamość osoby przydenacie nie znaleziono — Tymczasowe dochodzenie wykazało iż nieznanym był zabity przez pociąg pośpieszny nr 707 przechodzący przez stację Zabki o północy w kierunku st Zembale, przyczem na st Białystok obsługa parowozu przy oględzinach znalazła część poszarpanej nogi — Dochodzeniem celem ustalenia osobistości ofiary wypadku zajęła się policja.

Tragedja pod Inowrocławiem

W wsi Michałowo w pow inowrocławskim była widownią wstrząsającej tragedji.

Mianowicie 20-letni mieszkaniec tejże wsi Chełmiński od dłuższego czasu prześladował 17 letnią Kreskowiakównę, która jednak unikała instynktownie natarczywego adoratora. Dnia 26 bm Chełmiński przez wybite okno dostał się do pokoju, w którym spała Kreskowiakówna, i rzuciwszy się ku przerażonej dziewczynie udusił ją. Wychodząc tą samą drogą, morderca natknął się na 20-letniego Paczkowskiego, narzeczonego zamordowanej i uderzeniem siekiery w głowę pozbawił go życia. Następnie udał się do pobliskiego lasu, gdzie popełnił samobójstwo przez powieszenie.

Zgon wnuszki Mickiewiczowskiej Maryli

W wteczór wigilijny zmarła w Nowogródku jedna z najpopularniejszych osób na Kresach Wschodnich, 61letnia Marja z Wereszczaków Tuhanowska, zwana powszechnie „Świątą Panią”.

Śp Marja Tuhanowska była wnuczką Maryli Wereszczakówny, tak blisko związanej z życiem Adama Mickiewicza.

W r 1911 śp Marja Tuhanowska obawiając się, że olbrzymie jej dobra Tuhanowicze nad Świątęzią przejdą w posiadanie rządu rosyjskiego, zapisała je Mińskiemu Towarzystwu Rolniczemu, jako organizacji nawskroś polskiej.

W r ub Marja Tuhanowska odznaczona została krzyżem oficerskim „Polonia Restituta”

W poszukiwaniu za śladami nadczłowieka

Z Arizony wyruszyła do stanu Sonory w Meksyku wyprawa której zadaniem jest odszukać resztki rasy ludzi o niezwykłych wymiarach. Osobnicy tej rasy dosięgali co najmniej 2 i pół m wzrostu. W ekspedycji tej prowadzonej przez prof Roy Cummingsa biorą udział archeologowie, paleontologowie i antropologowie.

Powodem wyprawy było znalezienie przez robotników kopających o 150 klm od miasta Tonichi trzech olbrzymich szkieletów, które pomimo swych nadludzkich wymiarów należały bezsprzecznie do ludzkich istot, mianowicie dwóch mężczyzn i kobiety o kilkakilometrow od tego miejsca znaleziono znowu 7 takich szkieletów. Wprawdzie nie były one w całości zakowane jednakowoż olbrzymie gołonie wskazywały, iż chodzi tu bezsprzecznie o ludzi i jeżeli wszystkie inne proporcje były zachowane, to wysokość tych ludzi do sięgała co najmniej do 2 i pół m.

Z w okolicach tych mieszkały ongiś olbrzymi opowiada też stara legenda indyjska. Pierwsze trzy szkielety znaleziono w głębokości 1,20 m pod ziemią. Były one starannie zagrzebane a w grobach znaleziono artystycznie obrabioną ceramikę.

Wyprawa do stanu Sonory nie jest bezpiecznym przedsięwzięciem. Okolice te zamieszkuje plemie Jaki które nie uznało jeszcze do dziś władzy rządumeksykańskiego i wobec każdego cudzoziemca odnosi się nieprzychylnie. Ten wrogi stosunek objawia się szczególnie żywo, jeżeli się okazuje, że cudzoziemiec chce zatrzymać się dłuższy czas na ich ziemi. Za niezwykłą profanację uważają Jakowie otwieranie grobów, ponieważ boją się zemsty zmarłych w nich leżących. Wyprawa zamierza więc postępować bardzo oględnie, nie rozgłaszać przed nikim w Meksyku celu podróży a wykopalisk dokonywać możliwie dyskretnie.

Kierownik ekspedycji prof Cummings, który brał udział już w rozmaitych wykopaliskach europejskich jest znakomitym znawcą Meksyku. Podczas poprzedniej swej wyprawy znalazł on stożkową świątynię wygasłej rasy, której wiek oceniają na 8,500 lat. Po obecnej wyprawie spodziewa się prof Cummings bardzo wiele. Zajmuje się on nie tylko archeologią, ale też zagadnieniami antropologii i paleontologii. Przypuszcza on, że ci nadludzie z Tonichi dostarczą mu dowodów na — obalenie teorii Darwina.

RUCH WYDAWNICZY

Nowe wydawnictwa

Kajpa Parvi'ego w przeróbce dostosowanej do potrzeb teatrów amatorskich przez b artystkę Teatru Polskiego w Poznaniu p Palczewską, wyszła codopiero drukiem nakładem Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej w Poznaniu — Cena 1 zł za egz; niezbędny komplet wynosi 6 zł — Na Tydzień Propagandy Trzeźwości lub na Wielki Post jest to niewątpliwie najlepszy dramat z tej dziedziny. Wywrze on daleko większy skutek — niż kilka wykładów, byleby amatorzy zdołali że zrozumieć niem odegrać swe role.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Walne Zebranie Katolickiego Stowarzyszenia Polskiej Młodzieży Żeńskiej odbędzie się dziś o godzinie 8 wieczorem w szkole powszechnej — Porządek obrad następujący: 1) Zagajenie i wybór prezydium 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania 3) Sprawozdania członków zarządu do działalności Stowarzyszenia dyskusja 4) Wybór nowego zarządu 5) Wykład p prof Bieszka 6) Przemówienia gości 7) Zakończenie — W imieniu zarządu zapraszam uprzejmie Panie z Patronatu rodziców i sympatyków prezesa **Zebranie Tow Pań św Wincentego a Paulo** odbędzie się w środę dnia 31 grudnia br o godz 5 po południu w klasztorze — O liczny udział uprasza Zarząd

Roczne Walne zebranie Towarzystwa Powst i Wojaków w Chojnicach odbędzie się w środę dnia 7 stycznia 1931 roku o godzinie 8 wieczorem w salce pana Seydy — O ile na to zebranie nie ja wi się przepisana statutem ilość członków, wten czas odbędzie się po 15 minutach drugie walne zebranie które będzie uprawomocnione do powzięcia prawomocnych uchwał bez względu na ilość obecnych członków — Na porządku dziennym wybór nowego zarządu.

O godzinie 7 wieczorem tego samego dnia odbędzie się zebranie plenarne dla załatwienia bieżących spraw — Na te zebrania powinni przychodzić jak najliczniej stanąć Wolność! Zarząd

W poniedziałek, dnia 29. grudnia 1930 r. o godz. 11 $\frac{1}{2}$ wieczorem zasnęła w Bogu po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św. moja niezapomniana żona, nasza najmilsza córka, siostra, szwagierka, bratowa i ciocia

ś. p. Otylja Rudnikowa

przeżywszy lat 33.

O czym donoszą krewnym i przyjaciółom w ciężkim smutku pogrążeni
mąż i rodzeństwo.

Chojnice, dnia 30. grudnia 1930 r.

Pogrzeb odbędzie się w piątek dnia 2. stycznia 1931 r. o godz. 10.30 z domu żałoby Młyńska 16.

W poniedziałek o godz. 11 $\frac{1}{2}$ zasnęła w Bogu, zaopatrzona Sw. Sakramentami, nasza dobra i nigdy nieodżałowana szefowa

z Zmudów — Trzebiatowskich Otylja Rudnikowa

Pamięć o niej w sercach naszych nigdy nie zaginie.

W nieutulonym żalu

Personel Fy. Rudnik.

Przetarg przymusowy

W środę dnia 31. XII. 30 r. o godzinie 10-tej sprzedam w Chojnicach na sali p. Jażdżewskiego przy Pl. św. Jerzego najwięcej dającym za gotówkę:

1 harmonjum, wino, ubrania, kaftanki, płaszcze i 2 ctr. kawy niepalonej.
W. Kowalski 2338
Kom. sąd. Chojnice.

3 leżanki
nowe okazjnie
na sprzedaż.

Młyńska 20
w podw. u Lorbleckiego.

Pianino
czarne, w dobrym stanie,
na sprzedaż
Zgłosz. do eksp. Dzienn. Pom.

Fortepian
w dobrym stanie kupi.
Kto wskaże eksped.
„Dziennika Pom.“

Potrzebna za az uczeiwa
służąca
w młodszym wieku.
Zgłoszenia:
Mickiewicza 22
parter prawo.

Przeniostem mój interes
na Rynek 11.

Skład sortymentalny
BALZER I BORRIS, Chojnice.

Poszukuje
mistrza szewskiego
celem objęcia warsztatu lub
starszego czeladnika.
Gotówki potrzeba od 100,—
do 200,— zł. Zgłoszenia
do ekspedycji Dziennika
Pomorskiego.

Panna
która ma z miar wyuczyć
się **gotowania** może się
od zaraz zgłosić.
Hotel Centralny

Poszukuje
służącej
od zaraz
Wesierski
Batorego 1.

Pokój
umeblowany
od zaraz do wynajęcia
Warszawska 13 I pr.

Ekspedycja samochodami

Polecam mój samochód ciężarowy
do transportów każdego rodzaju.

B. Borkenhagen

Chojnice, u. Dworcowa 7.

Tel. 6.

Tel. 6.

Obrazy narodowe

Cud nad Wisłą
Zaślubiny Polski z Morzem
Rejtan na Sejmie Warszawskim
Nie rzucim ziemi
Hołd Pruski
Bitwa pod Grunwaldem
Konstytucja 3-go Maja

oraz obrazy religijne
i krajobrazy

w wielkim wyborze poleca
Księgarnia Dzienn. Pomorskiego.

Zabawa Sylwestrowa

odbędzie się

31. bm. w Angolcach

Początek o godzinie 7 mej.
Uprzejmie zaprasza
Gos odarz.

Karty do gry

do nabycia

w księgarni
Dzienn. Pomorsk.

Stancja

dla 3 gimnazjastów
od zaraz

ul. Ramy 19.

Dobrze umeblowany

pokój

dla pana do wynajęcia, z
utrzymaniem lub też.

ul. Batorego 7. parter
vis a vis sądu.

Dobrze umeblowany

pokój

do wynajęcia.

Dworcowa 54. II pr.

Na wagę sprzedają

Perfумы, wody kolońskie,
kwiatowe wody kolońskie,
zwykle. Wody do ust. Wody
na włosy.

Drogerja - Perfumerja
Bracia Hubert

wł. J. Hubert

Chojnice Pom.

rok zał. 1894 Tel. 219.

Kino Nowości

We wtorek i środę 30 i 31 bm. o godz. 8.15
i w NOWY - ROK o godzinie 6 i 8.15

Największy sukces Kinematografji Polskiej!

Moralność Pani Dulskiej

Dramat erotyczny i obyczajowy, osnuty na tle
rozgłośniej sztuki **Gabryeli Zapolskiej.**

W rolach głównych:

„Zofja Batorycka“ (Miss Polonja),
„Dela Lipińska“, „Hanka Daszyńska“,
„Lubicz“, „Dymsza“ i inni.

Role odtworzone z umiarem i nader inteligentnie!
Film o niebywalej wartości artystycznej!

Pomimo olbrzymich kosztów wynajmu filmu,
ceny wstępu niepodwyższone!

Wielkie przedstawienie dla dzieci
w Nowy Rok o godzinie 3.30

Riff i Raff nareszcie sam.